

Persbericht

PB10-039
20 mei 2010
9.30 uur

Groei van de uitgaven aan zorg blijft hoog

- **Beperkte toename uitgaven aan huisartsenpraktijken en geneesmiddelen**
- **Bovengemiddelde toename uitgaven aan geestelijke gezondheidszorg en gehandicaptenzorg**
- **Aandeel zorguitgaven in bruto binnenlands product fors gestegen**

In 2009 waren de uitgaven aan de zorg, gezondheids- en welzijnszorg tezamen, 83,8 miljard euro. Dit is 5,8 procent meer dan in 2008. In de periode 2004-2008 zijn de uitgaven aan zorg steeds harder gaan groeien. De stijging in 2009 is iets lager dan een jaar eerder. Maar in 2008 werd dit beïnvloed door de incidentele sterke stijging van de uitgaven aan hulpmiddelen (brillen). Door een toenemend aantal banen en de stijging van de lonen nam de loonsom van de zorginstellingen in 2009 met ongeveer 5,5 procent toe.

De uitgaven aan ziekenhuiszorg en specialistenpraktijken zijn in 2009 met 7,3 procent gestegen. In 2008 bedroeg de stijging bijna 9 procent. De uitgaven aan ziekenhuiszorg en specialistenpraktijken maken ruim een kwart uit van de totale uitgaven aan zorg.

De uitgaven aan tandartsen- en paramedische praktijken zijn in 2009 met respectievelijk 8,1 en 7,6 procent gestegen. Bij de tandheelkundige zorg namen met name de kosten van implantaten en prothesen bij volwassenen toe. De uitgaven aan huisartsenpraktijken vertoonden een groei van 2,7 procent.

De uitgaven aan via apotheken verstrekte geneesmiddelen zijn met 1,7 procent toegenomen. De voortzetting van het preferentiebeleid van de zorgverzekeraars heeft geleid tot een verdere prijsdaling van medicijnen waarvan het patent is verlopen. Het preferentiebeleid houdt in dat een zorgverzekeraar binnen een groep van onderling vergelijkbare geneesmiddelen een voorkeursmiddel aanwijst. Meestal is dat het goedkoopste geneesmiddel in de groep.

De uitgaven aan gehandicaptenzorg en ouderenzorg zijn in 2009 gestegen met respectievelijk 9,0 en 4,7 procent. De groei bij de gehandicaptenzorg is onder meer het gevolg van capaciteitsuitbreidingen, terwijl de relatief beperkte groei bij de ouderenzorg is veroorzaakt door versoberingen op het gebied van begeleiding.

De uitgaven aan geestelijke gezondheidszorg laten in deze eerste raming een forse groei zien in 2009. Over de laatste twee jaar zijn deze uitgaven met gemiddeld ongeveer 8,5 procent per jaar toegenomen. De overgang in 2008 van een groot deel van de geestelijke gezondheidszorg van de AWBZ naar de Zorgverzekeringswet, in combinatie met de introductie van een nieuwe

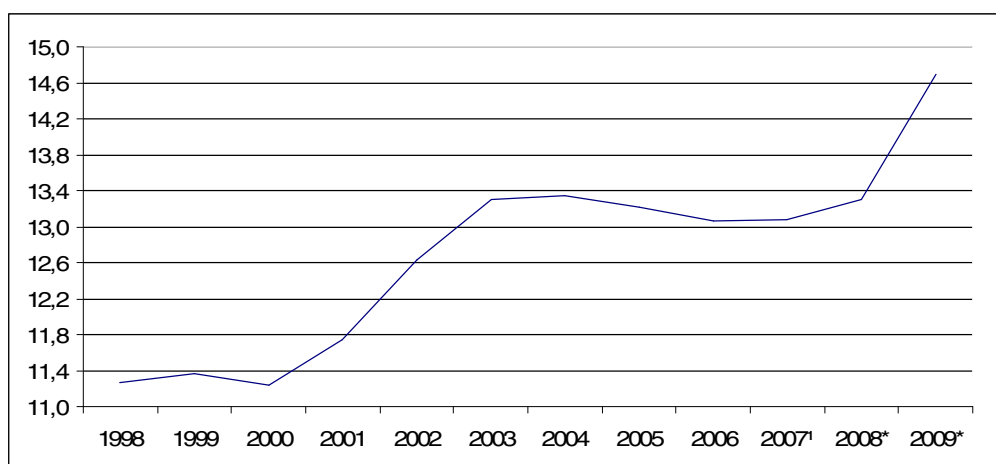
financieringssysteem, heeft tot gevolg dat de cijfers over de geestelijke gezondheidszorg met extra onzekerheden zijn omgeven.

Het aandeel van de zorguitgaven in het bruto binnenlands product (bbp) is in 2009 gestegen tot 14,7 procent. In 2008 was dit nog 13,3 procent. Deze forse stijging is het gevolg van een sterke daling van het bbp (-4,0 procent) door de economische recessie gecombineerd met een voortgaande groei van de zorguitgaven.

Ook in 2002-2003 was er sprake van een sterke stijging van het aandeel van de zorguitgaven in het bbp. In deze periode groeide de Nederlandse economie nauwelijks. Destijds is dit niet gevolgd door een periode waarin het aandeel van de zorguitgaven daalde.

In 2009 bedroegen de uitgaven per hoofd van de bevolking 5069 euro tegen 4818 euro in 2008 (+5,2 procent).

Grafiek 1. Uitgaven aan zorg als percentage van het BBP 1998-2009

¹⁾ 2007 en volgende jaren: cijfers zorguitgaven na revisie.

*) voorlopige cijfers.

Bron: CBS

Technische toelichting

De cijfers in de Zorgrekeningen zijn gereviseerd. De belangrijkste wijzigingen houden verband met het niet meer opnemen van de niet-zorgactiviteiten van de zorgaanbieders (met name bij de instellingen) en het gebruik maken van de uitkomsten van statistieken die worden samengesteld in het kader van de maatschappelijke verantwoording (jaardocument zorg). Op het niveau van het totaal van de zorguitgaven hebben deze wijzigingen echter slechts een gering effect.

De Zorgrekeningen omvatten het volledige terrein van de gezondheids- en welzijnszorg. De terreindekking in de Zorgrekeningen wijkt af van die van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Het ministerie van VWS bakent de zorgkosten af in termen van ministeriële verantwoordelijkheid. Centraal daarin staan de begrotingsgefinancierde uitgaven, bijvoorbeeld op het terrein van de programmatische preventie, en het Budgettair Kader Zorg (BKZ) dat de zorg omvat die uit de collectieve premies wordt gefinancierd. Daarbuiten vallen bijvoorbeeld de kosten van gemeentelijke gezondheidsdiensten, arbodiensten, praktijken voor alternatieve

gezondheidszorg en kinderopvangcentra, evenals de uitgaven aan zorg die via aanvullende verzekeringen worden gedekt.

Tegelijk met de overheveling van de curatieve geestelijke gezondheidszorg naar de basisverzekering in 2008 is in de geestelijke gezondheidszorg ook een nieuwe financieringssysteem op basis van Diagnose Behandeling Combinaties (DBC's) ingevoerd. De wijze van declareren door de zorgaanbieders en de manier van boeken van de schade door de zorgverzekeraars zijn hierdoor ingrijpend gewijzigd. De instellingen declareren hun kosten vanaf 2008 op basis van DBC's, terwijl de zorgverzekeraars de kosten van een DBC in hun geheel moeten boeken bij de opening van een DBC. De in dit persbericht vermelde cijfers over 2008 en 2009 voor de geestelijke gezondheidszorg zijn gecorrigeerd voor administratieve effecten van deze wijziging. Omdat van deze effecten nog geen definitief beeld beschikbaar is zijn de cijfers voor 2008 en 2009 van de geestelijke gezondheidszorg met extra onzekerheden omgeven.

In de ziekenhuiszorg wordt voor de financiering onderscheid gemaakt tussen het DBC-A en DBC-B segment. Voor de geleverde diensten in het DBC-A segment gelden vaste tarieven, terwijl voor de diensten in het DBC-B segment de tarieven het resultaat zijn van onderhandelingen tussen zorgaanbieders en zorgverzekeraars. In 2009 is de omvang van het DBC-B segment verder vergroot van circa 20 naar ruim 30 procent van de totale DBC-gefinancierde zorg.

De kosten van beleids- en beheerorganisaties hebben betrekking op de kosten van de zorgverzekeraars voor de uitvoering van de Zorgverzekeringswet, AWBZ en aanvullende verzekeringen, alsmede op de kosten van de overheid voor beleid en toezicht en op de kosten van overkoepelende organen op gezondheids- en welzijnsterrein.

Naast het nationale cijfer over de uitgaven aan gezondheids- en welzijnzorg is er ook een internationaal afgestemd cijfer over de uitgaven aan gezondheidszorg. Met dat cijfer is het mogelijk de uitgaven aan gezondheidszorg tussen landen te vergelijken. Het aandeel van de uitgaven aan gezondheidszorg (volgens de internationale definitie) in het BBP bedraagt in 2009 naar schatting 10 procent, tegen 9,1 procent in 2008.

De gepresenteerde bedragen zijn in lopende prijzen. Gegevens over prijs- en volumeontwikkelingen komen in een later stadium beschikbaar.

Tabel 1. Uitgaven aan aanbieders van zorg, 2007-2009

	2007	2008*	2009*	2009*
	<i>mln euro</i>			<i>%-mutatie t.o.v. 2008</i>
Totale uitgaven	74362	79241	83809	5,8
Aanbieders gezondheidszorg	43138	46026	48602	5,6
Ziekenhuizen, specialistenpraktijken	18275	19902	21353	7,3
Verstrekkers van geestelijke gezondheidszorg	4634	4894	5470	11,8
Huisartsenpraktijken	2425	2439	2505	2,7
Tandartsenpraktijken	2021	2193	2371	8,1
Paramedische praktijken	1602	1702	1831	7,6
Gemeentelijke Gezondheidsdiensten	708	734	781	6,4
ARBO- en reïntegratiediensten	1177	1211	1272	5,0
Leveranciers van geneesmiddelen	6020	6098	6200	1,7
Leveranciers van hulpmiddelen	2634	2929	2636	-10,0
Verstrekkers van ondersteunende diensten	1320	1503	1640	9,1
Overige verstrekkers van gezondheidszorg	2322	2420	2545	5,1
Aanbieders welzijnszorg	28183	30223	32106	6,2
Verstrekkers van ouderenzorg	13974	14774	15466	4,7
Verstrekkers van gehandicaptenzorg	6626	7194	7844	9,0
Verstrekkers van kinderopvang	3276	3682	3960	7,5
Verstrekkers van jeugdzorg	1257	1303	1360	4,4
Asielzoekerscentra en internaten	535	541	569	5,1
Sociaal-cultureel werk	1070	1146	1218	6,3
Overige verstrekkers van welzijnszorg	1445	1582	1689	6,7
Beleids- en beheersorganisaties	3040	2992	3100	3,6
Uitgaven zorg per hoofd van de bevolking	4539	4818	5069	5,2
Uitgaven zorg als % BBP	13,1	13,3	14,7	

*) voorlopige cijfers.

Bron: CBS.